

Sygn. akt III U 944/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>sekr. sądowy Beata Dzienis</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 czerwca 2014r. w Suwałkach

sprawy **W. D.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

w związku z odwołaniem W. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 14 czerwca 2012 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje W. D. prawo do emerytury od dnia 5 czerwca 2012r.

Sygn. akt III U 944/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14.06.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., powołując się na przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1440) odmówił W. D. prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na niewykazanie 15 lat pracy w warunkach szczególnych. W tym zakresie nie uwzględnił zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) E. od 27.10.1973r. do 31.03.1992r., ponieważ stanowisko „pomocnik palacza kotłowni”, wskazane w świadectwie pracy w szczególnych warunkach z dnia 06.02.2001r., nie zostało wymienione w Wykazie A Dziale XIV poz. 1 pkt 1 zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01.08.1983r., ani w rozporządzeniu z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku...

W odwołaniu W. D. domagał się zmiany zaskarżonej decyzji, uwzględnienia spornego okresu do stażu pracy w warunkach przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 29.01.2013r. Sąd Okręgowy w Suwałkach oddalił odwołanie W. D.. Na skutek apelacji odwołującego Sąd Apelacyjny w Białymstoku uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Suwałkach do ponownego rozpoznania. Wskazał na nierozważanie przez Sąd Okręgowy kwestii, czy odwołujący wykonywał prace niezautomatyzowane, czy piece przez niego obsługiwane były piecami typu przemysłowego. W tym zakresie wskazał, iż odróżnić należy prace zmechanizowane od zautomatyzowanych. Ponadto ustalenia wymaga, jakie prace poza okresem grzewczym wykonywał wnioskodawca i czy prace te zostały uwzględnione w Wykazie A. Istotne jest również ustalenie zakresu działalności przedsiębiorstwa (spółki), w którym był zatrudniony wnioskodawca. Powyższe wymagało uzupełnienia materiału dowodowego i ponownego przesłuchania świadków celem wyjaśnienia kwestii pominiętych przez Sąd Okręgowy. Sąd Apelacyjny wskazał na konieczność dopuszczenia dowodu z opinii uzupełniającej lub opinii nowego biegłego z zakresu bhp lub innej specjalności, na okoliczność szczegółowego określenia rodzaju czynności wykonywanych przy piecach znajdujących się u byłego pracodawcy odwołującego, jakie czynności były zautomatyzowane, a także, czy i dlaczego piece grzewcze nie mogą być uznane za piece typu przemysłowego.

Sąd ustalił, co następuje:

W. D. (ur. (...)) w dniu 16.04.2012r. złożył wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 29.05.2012r. organ rentowy odmówił mu prawa do wcześniejszej emerytury wskazując na niewykazanie 15 lat pracy w warunkach szczególnych oraz nieudokumentowanie rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem ustalenia prawa do emerytury.

W dniu 05.06.2012r. doszło do rozwiązania umowy o pracę łączącej powoda z (...) S.A. w B. Oddział w E. (świadcstwo pracy k. 22 akt ZUS).

Na dzień 01.01.1999r. odwołujący wykazał 26 lat 11 miesięcy 5 dni okresów składkowych. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił

6 lat 9 miesięcy, zaliczając okres pracy od 01.04.1992r. do 31.12.1998r.

w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w E. na stanowisku palacza kotłowni (świadcstwo pracy w warunkach szczególnych k. 4 akt ZUS).

W okresie od 27.10.1973r. do 31.03.1991r. odwołujący był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w E., natomiast od 01.04.1991r. do 31.01.2001r. w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w E.. Rozważaniu podlegał okres zatrudnienia do 31.12.1998r. Ponadto z uwagi na częściowe uwzględnienie zatrudnienia w (...), sporny pozostawał okres od 27.10.1973r. do 31.03.1992r. dot. zatrudnienia wnioskodawcy na stanowisku pomocnika palacza kotłowni. Za cały okres pracy w (...) odwołujący posiadał świadectwo pracy w warunkach szczególnych (akta osobowe koperta k. 11).

Przedsiębiorstwo wykonywało instalacje sanitarne – gazowe, wodne, C.O. i kanalizacyjne oraz elektryczne – linie wysokiego, średniego i niskiego napięcia oraz instalacje wewnątrz budynków. Firma dysponowała pełną bazą lokalową oraz maszynową. Posiadała również dużą kotłownię, która składała się z trzech kotłów. Kotłownia obsługiwała trzy przedsiębiorstwa na terenie E. – (...), (...) i (...). Firmy te stanowiły tzw. trójbazę w E.. (...) był administratorem wszystkich obiektów ogólnych tych trzech przedsiębiorstw. Kotłownia miała za zadanie ogrzewać budynki oraz dostarczać parę technologiczną do obiektów przemysłowych. Kotłownia nie była zautomatyzowana, ale była zmechanizowana. Owa mechanizacja polegała na tym, że taśmociągiem dostarczany był węgiel lub miał. Pomocnik palacza łopatą ładował opał na taśmociąg, który dostarczał go do zasobników. Za pomocą taśmociągu wywożono żużel, który był ładowany przez pomocnika palacza. Prace kotłowni w sezonie grzewczym odbywały się w systemie trzymianowym, natomiast poza sezonem - jednozianowym, gdyż jej zadaniem było zapewnienie ciepłej wody. W tym celu używano tylko jednego kotła. Poza sezonem odbywały się również prace konserwatorskie, czyszczenie przewodów i pieców. Przygotowywano również sprzęt do kontroli Dozoru Technicznego, który corocznie przed rozpoczęciem sezonu grzewczego musiał skontrolować urządzenia grzewcze i wydać zgodę na dalsze użytkowanie. Powyższe ustalono na podstawie zeznań K. J., która była dyrektorem, a następnie prezesem (...)

W latach 1974-1998 (...) w E. eksploatowało trzy kotły wodne wysokotemperaturowe typu WLM-1,25, które były opalane węglem kamiennym. Były to kotły rusztowe z rusztem mechanicznym, wyposażone w automatykę sterującą i zabezpieczającą (informacja Urzędu Dozoru Technicznego w B. k. 121).

W spornym okresie odwołujący pracował w systemie zmianowym na stanowisku pomocnika palacza. Odwołujący często pracował na zmianie ze świadkiem B. G., który był jednym z palaczy. Standardem było, iż na zmianie palacz pracował wraz z pomocnikiem. Praca palacza nie różniła się od pracy pomocnika palacza, z tym że na pomocniku spoczywały ciężkie prace, gdyż do jego stałych obowiązków należało ładowanie opału na taśmociąg (nawęglanie), wyładowywanie żużlu i usuwanie popiołu. W trakcie doby na nawęglanie zużywano od 15 do 30 ton węgla. Palacz był odpowiedzialny za kotłownię, za bezpieczeństwo i właściwe działanie kotłów. Osobiście nadzorował parametry związane z temperaturą i ciśnieniem (zeznania świadków B. G. k. 17odwr. - 18, E. M. k.18 – 18odwr., C. K. 35:20-45:00 k. 72 i 42:48:15 k.114 odwr.). Poza sezonem grzewczym odwołujący pracował nadal jako pomocnik palacza wykonując standardowe prace przy obsłudze kotłów (nawęglanie i odżużlanie), a także dokonywał corocznych rewizji kotłów, które na ten czas były wyłączane z użytkowania. Zdarzało się, że poza sezonem grzewczym odwołujący był kierowany do prac związanych z montowaniem instalacji sanitarnej, kopał rowy pod wodociągi oraz urządzenia sanitarne. Pracował wówczas na stanowisku monter instalacji sanitarnych.

Na okoliczność pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych w spornym okresie Sąd zasięgnął opinii dwóch biegłych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Pierwszy biegły (opinia główna k. 26-32, opinie uzupełniające k. 45-47, 126-127) wykluczył, aby odwołujący pracował w warunkach szczególnych, ponieważ obsługiwał kotły typu grzewczego, a nie przemysłowego i były one zautomatyzowane. Wskazał m.in. na fakt, iż transport węgla do zasobników odbywał się za pomocą taśmociągu, a więc nie ręcznie. Ponadto odwołujący nie posiadał uprawnień do obsługi kotłów.

Drugi biegły (opinia k. 142-163) dokonał weryfikacji wykonywanych przez odwołującego czynności na stanowisku pomocnika palacza i wyjaśnił kwestie związane z klasyfikacją kotłów, które były na stanie kotłowni (...) w E. w spornym okresie. Wskazał, iż kotły wysokotemperaturowe WLM (temperatura wody od 115°C w wżwyż) oraz wysokoprężne są kotłami porównywalnymi do kotłów przemysłowych. O takiej kwalifikacji świadczy fakt, iż podlegały one nadzorowi Urzędu Dozoru Technicznego, a także wydajność porównywalną do kotłów przemysłowych, o których mowa w Wykazie A Dziale XIV poz. 1. Odwołujący nie wykonywał prac o charakterze zautomatyzowanym, obsługiwał kotły typu przemysłowego, a zatem w spornym okresie na stanowisku pomocnika palacza pracował w warunkach szczególnych. Dodatkowo biegły wskazał, iż okresowe przydzielanie odwołującego do pracy na stanowisko monter instalacji sanitarnych przy robotach wodno – kanalizacyjnych i budowanie rurociągów w głębokich kanałach, było również związane z pracą w warunkach szczególnych.

Sąd w całości uwzględnił okres od 27.10.1973r. do 31.03.1992r. do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać, iż stan faktyczny wymagał zastosowania przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1440) obowiązujących na dzień spełnienia przez odwołującego warunków do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury. Wiąże się to z faktem, iż ustawą z dnia 11.05.2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 637) i od 01.01.2013r. zmieniono m.in. art. 184 ust. 2 ustawy i odstąpiono od warunku rozwiązywania stosunku pracy.

Zgodnie z treścią art. 184 ust.1 i 2 (na dzień złożenia wniosku o emeryturę) w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 z późn. zm.) prawo do emerytury w obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonym urodzonym - tak jak wnioskodawczyni – po 31.12.1948r., jeżeli pracowali w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, posiadają staż

ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat i ukończyli 60 rok życia (w przypadku mężczyzn), nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązali stosunek pracy - w przypadku ubezpieczonych będących pracownikami. Ilość lat pracy warunkach szczególnych oraz wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych, jest badana na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, czyli 01.01.1999r.

Zgodnie z dyspozycją art. 32 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS

za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych uważa się osoby, które były zatrudnione przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej,

ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przepis art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odnośnie wieku, stażu pracy oraz charakteru wykonywanej pracy, uprawnionych do emerytury odsyła do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). §3 i 4 rozporządzenia, prawo do emerytury uzależniają od spełniania łącznie następujących warunków: posiadanie 25-letniego okresu zatrudnienia, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach i ukończenie 60 roku życia. Zgodnie z §2 ust.1 rozporządzenia w sprawie wieku..., zaliczeniu do okresów pracy w warunkach szczególnych podlegają te, w których praca była świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W wyniku zaleceń Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy dokonał uzupełnienia materiału dowodowego. W oparciu o cały materiał dowodowy zgromadzony w sprawie w postaci akt osobowych, zeznań świadków, w tym słuchanych powtórnie, a także informacji uzyskanych z Urzędu Dozoru Technicznego i opinii biegłych sądowych z zakresu bhp doszedł do wniosku, iż w spornym okresie odwołujący również pracował w warunkach szczególnych. Opinia drugiego biegłego była na tyle szczegółowa i kompletna, iż na jej podstawie ustalono, iż kotły, które funkcjonowały w kotłowni (...) były kotłami przemysłowymi, niezautomatyzowanymi. O tych walorach przesądził fakt, iż zakres działania kotłowni obejmował trzy zakłady działające na terenie miasta E.. Już sam zakres działania tej kotłowni wskazuje na jej przemysłowy charakter, a na pewno wyklucza, iż była ona tylko typu grzewczego. Tym samym nie podzielono stanowiska biegłego, który opiniował w sprawie jako pierwszy. Mimo iż tematyka związana z klasyfikacją urządzeń grzewczych wymagała zasięgnięcia przez Sąd opinii specjalistów w tym zakresie, to pierwsza opinia (dwukrotnie uzupełniania) opierała się zdaniem Sądu na błędnym założeniu biegłego, że skoro odwołujący - pomocnik palacza, ręcznie łądownał węgiel na taśmociąg to przesądza to o zautomatyzowaniu kotłowni. Pierwszy biegły zupełnie pominął fakt, iż kotłownia obsługiwała trzy duże zakłady, zapewniając im ciepło, parę przemysłową i ciepłą wodę. Drugi biegły w sposób bardziej dokładny i kompletny odniósł się do czynności, jakie rzeczywiście odwołujący wykonywał na stanowisku pomocnika palacza. Dysponował również informacją uzyskana z Urzędu Dozoru Technicznego (k.121.). Jego ustalenia i wnioski korespondują z zeznaniami przesłuchanych w sprawie świadków, którzy wskazywali a konieczną współpracę palacza i pomocnika palacza. Ponadto pomocnik palacza wykonywał czynności, które należały również do palacza, jednak z uwagi na szeroki zakres prac i konieczność obsługi 3 kotłów, które były w ciągłym ruchu w okresie grzewczym, część prac, tych najcięższych, została seedowana na pomocników palaczy. Z tych też względów druga opinię w całości uwzględniono przy merytorycznym rozstrzygnięciu w sprawie.

Nie uwzględniono natomiast wniosku organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii trzeciego biegłego z zakresu bhp. Organ rentowy nie zgłosił merytorycznych zastrzeżeń do wniosków i konkluzji przedstawionych przez ostatniego biegłego. Wskazywał jedynie, iż w sprawie sporządzone zostały dwie sprzeczne opinie biegłych z zakresu bhp. Ostatnia opinia została przez Sąd oceniona bardzo wysoko. Została sporządzona zgodnie z zaleceniami Sądu Apelacyjnego. Biegły uwzględnił wszystkie okoliczności dot. zatrudnienia na stanowisku pomocnika palacza, a ponadto w zakresie typu pieców obsługiwanych przez kotłownię (...) uwzględnił fachowe publikacje, własne doświadczenie i wiedzę oraz dane wynikające z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków. Należy wskazać, iż zeznający w sprawie świadkowie

to byli palacze kotłowni (...), czy dyrektor tego zakładu. Sąd nie miał wątpliwości, co do wiarygodności ich zeznań, tym bardziej, iż cechowała je znajomość kwestii związanych z pracą palacza w tej konkretnej kotłowni. Natomiast opinia ostatniego biegłego została sporządzona w sposób kompletny i fachowy. Zdaniem Sądu biegły w sposób wystarczający wyjaśnił sporne kwestie związane z rodzajem prac wykonywanych na stanowisku pomocnika palacza, jak również co do typu pieców – kotłów, jakie obsługiwał odwołujący w spornym okresie.

Zgodzenie z zapisem w Dziale XIV poz. 1 (prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego) sporny okres uwzględniono do stażu pracy w warunkach szczególnych. Natomiast, w okresach, gdy odwołujący był kierowany do pracy przy wykopach i instalowaniu urządzeń sanitarnych, również wykonywał pracę w warunkach szczególnych, w myśl zapisy w Wykazie A dziale V poz. 1 (roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach)

Uwzględniony okres pracy w warunkach szczególnych wyniósł ponad wymagane 15 lat i uprawnia W. D. do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc orzeczono, jak w sentencji.

mt